

Ruimtelijk Actieprogramma 2008 – 2011

maakt Utrecht mooier

Beleidskader

**definitief standpunt GS
6 mei 2007**

1. Verschil

In dit programma vindt u de activiteiten waarmee we nieuwe ruimtelijke uitdagingen voor de periode 2008-2011 aangaan. Uitdagingen die voortkomen uit de doelstellingen van het Streekplan 2005-2015, de inzet van dit college op kwaliteit en duurzaamheid en de keuzen tot projecten die verschil maken. Verschil doordat ze “het gat” dichten tussen enerzijds het beleid in het streekplan en anderzijds de uitvoeringspraktijk in provinciale programma's en (gebieds)projecten en bij andere overheden. Verschil omdat de zes geselecteerde projecten door hun multidisciplinaire thematiek niet elders geprogrammeerd worden. Verschil omdat door de provinciale betrokkenheid er meer projecten tijdig van de grond komen én verschil omdat dit actieprogramma leidt tot een mooier Utrecht.

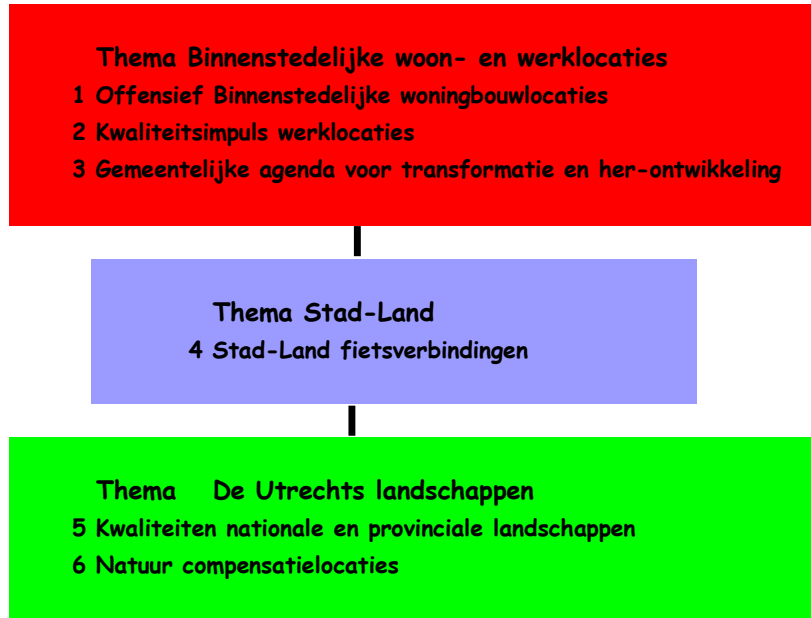
In het collegeakkoord 2007-2011 is een totaal budget van € 8 mln. voor dit programma gereserveerd. Bij vaststelling van het streekplan in 2004 is voor het eerst gekozen voor een actievere rol van de provincie bij de uitvoering ervan. Daarvoor is het Meerjaren Actieprogramma-streekplan (MAP) 2005-2007 opgesteld. De ervaringen met dit uitvoeringsprogramma zijn positief. Het college van GS heeft er dan ook voor gekozen een tweede actieprogramma op te zetten voor de periode 2008-2011. Om het ruimtelijke aspect van dit actieprogramma beter in de naam tot uiting te laten komen is de naam MAP veranderd in “Ruimtelijk Actieprogramma” ofwel RAP.

Ter voorbereiding van het programma hebben GS in december 2007 het ontwerp RAP vastgesteld met de keuze voor de thema's en de projecten van het RAP. GS hebben overleg gevoerd over het ontwerp met de commissie Ruimte, Groen en Water na advies te hebben ingewonnen bij de PPC. Daarna is met tal van externe samenwerkingspartners contact gezocht om de verschillende projecten in het RAP verder te ontwikkelen. Het overleg heeft geresulteerd in een breed draagvlak voor het ontwerp. De projecten uit het ontwerp zijn ontwikkeld tot concrete projectopdrachten en er is een lijst van 7 thematische acties toegevoegd. Ook is de begroting opgesteld met de verdeling van de beschikbare middelen over de verschillende programmaonderdelen.

Dit programma geeft invulling aan de vitale ruimtelijke dossiers van de provincie Utrecht. Wij constateren dat het RAP naast aan de provinciale ambities, ook concreet invulling geeft aan de thema's die het rijk heeft geagendeerd in haar programma Mooi Nederland. Hierbij presteren wij u het Ruimtelijk Actieprogramma, maakt Utrecht mooier voor de periode 2008-2011.

2. Rood, Groen en de fiets

Utrecht is een bijzonder mooie provincie met vele kwaliteiten die we willen behouden, verder ontwikkelen en waar we verrommeling willen tegengaan. Er is in onze provincie veel te verliezen maar in ruimtelijke ontwikkeling ook veel te winnen. De 6 strategische projecten vormen de kern van het RAP. Plaatsing van het project binnen het RAP betekent dat het project een speerpunt is in het ruimtelijk beleid.

Binnenstedelijke woon- en werklocatie

Met drie projecten zetten we fors in op een meer optimale benutting van woon- en werklocaties binnen de rode contouren van het streekplan.

In project 1 “offensief Binnenstedelijke woon- en werklocaties versnellen we de ontwikkeling van binnenstedelijke (transformatie)locaties waar overwegend na 2015 de woningen daadwerkelijk gerealiseerd worden. Hierdoor blijft de voorraad gemeentelijke binnenstedelijke woningbouwplannen op peil.

In project 2 “kwaliteitsimpuls werklocaties” realiseren we een bloeiende economie met minder leegstaande gebouwen en niet te veel “dozen” langs de weg. Hiervoor zetten we bestaand en nieuw instrumentarium (inclusief Grondexploitatiewet) in en het provinciale Kennisteam Werklocaties

Project 3 “gemeentelijke agenda voor transformatie en her-ontwikkeling, bevat vier ruimtelijke projecten van de gemeentelijke samenwerkingsagenda waar behoefte is aan ondersteuning bij transformatie en herontwikkeling naar woon- en/of werk en/of recreatielocaties.

Stad-Land

Een steeds meer evident dossier is de relatie tussen Stad en Land. In project 4 wordt deze relatie fysiek gelegd, met fietsverbindingen. We zorgen er voor dat steden per fiets beter ontsloten worden met het ommeland.

De Utrechtse Landschappen

Een derde speerpunt van het RAP ligt bij projecten in het landelijk gebied, om Utrecht nog mooier te maken. In project 5 “Kwaliteiten nationale en provinciale landschappen” zorgen we er voor dat betrokkenen in gebieden werken aan de mooie Utrechtse landschappen. In het zesde project “Natuur compensatielocaties” zorgt de provincie ervoor dat ruimtelijke projecten die momenteel stil liggen wegens gebrek aan compensatie grond, doorgang kunnen vinden.

3. Het programma

Het programma bestaat uit 6 strategische projecten en 7 thematische acties. De projecten in dit RAP zijn geselecteerd op basis van de inhoudelijke ruimtelijk prioritering, de criteria die in het Streekplan 2005-2015 zijn opgenomen (zie bijlage 1) en ervaringen van het MAP Streekplan 2005-2007 (zie bijlage 2). Vanuit het ruimtelijke domein zijn via maatschappelijke urgente vraagstukken verbindingen gelegd naar andere domeinen zoals economie, wonen en mobiliteit. Om de inzet van de beschikbare middelen niet teveel te versnipperen is gekozen voor een beperkt aantal van zes projecten.

Het programma kent ook een zevental thematisch activiteiten. Dit zijn activiteiten die direct uit het streekplan volgen en waar de provincie vanuit dit programma over rapporteert. De lijst betreft deels acties die in het Meerjarenactieprogramma 2005-2007 opgenomen waren en nog niet afgerond of elders in het provinciaal beleid geborgd en deels nieuwe acties die recent duidelijk zijn geworden en uitgevoerd moeten worden om de streekplan doelstellingen te behalen.

3.1 De projecten

Voor elk van de projecten is een projectopdracht uitgewerkt conform de richtlijnen van projectmatig werken van de provincie Utrecht. Deze opdrachten staan hierna weergegeven. Na vaststelling van het programma worden de projectplannen ontwikkeld met een omschrijving van de werkzaamheden, de planning, specifieke begroting, en informatie over kwaliteit, informatie, organisatie en communicatie. De projectplannen worden naar verwachting in juni 2008 vastgesteld door Gedeputeerde Staten. Projectgedeputeerde voor de projecten is Gedeputeerde Dhr. Krol. Ambtelijk opdrachtgever is Dhr. Jungen, manager van de afdeling Ruimte. Opdrachtnemer en daarmee verantwoordelijk voor de dagelijkse aansturing is Mevr. Van der Pas, Programmamanager RAP. Elk project kent zijn eigen projectleider werkzaam vanuit de afdeling Ruimte met een projectteam.

Thema Binnenstedelijke woon- en werklocaties

Project 1 Offensief Binnenstedelijke Woningbouwlocaties

Aanleiding

De majeure ruimtelijke opgave voor de komende jaren ligt bij de binnenstedelijke woningbouwopgave. De provincie heeft hoge ambities om een groot deel van de woningbehoefte binnenstedelijk te realiseren zodat er minder –nieuwe- locaties in het buitengebied nodig zijn. Hiervoor zijn binnenstedelijke locaties (al dan niet via transformatie) nodig waar op afzienbare termijn gebouwd kan worden. Binnenstedelijk gaat het vaak om locaties met een zeer lange aanloopfase vanwege allerhande problemen waaronder eigendomsverhoudingen, luchtkwaliteit, bodemvervuiling, lange procedures, bezwaren wijkbewoners en financiële tekorten. Voordat de feitelijke realisatie gestart kan worden gestart – al dan niet met provinciale hulp van het provinciale aanjaagteam of het fonds stedelijke bouwen en wonen-, moet een locatie eerst een aanlooptraject bij de gemeente doorlopen. Grote locaties (zoals de Merwedekanaalzone in Utrecht) blijven echter vaak lang hangen in deze pré-projectfase. De provincie wil de projecten, met de betreffende gemeenten, uit de pré-projectfase naar de start brengen.

Doelstelling

Grote binnenstedelijke en complexe (transformatie-)locaties versneld van de huidige pré-projectfase naar een planologisch verankerd woningbouwproject brengen. Daarmee wordt de voorraad binnenstedelijke woningbouwlocaties, voor de langere termijn, aangevuld.

De kernboodschap:

Zorgen dat er sneller meer woningen in mooie nieuwe wijken in de stad gebouwd kunnen worden. Daarvoor is het nodig dat het gemeenten mogelijk wordt gemaakt daartoe besluiten te nemen.

Resultaat

Versnellen van het voortraject van twee of meer binnenstedelijke locaties in Utrecht en Amersfoort, waarmee de voorraad te ontwikkelen woningbouwlocaties voor de langere termijn wordt aangevuld.

Per te ondersteunen locatie zal worden geformuleerd wat er op welk moment “fysiek” wordt opgeleverd. In ieder geval moet daarmee feitelijke realisatie van woningbouw op de locatie een stap dichterbij zijn gebracht. De ondersteuning van de provincie kan op verschillende manieren plaatsvinden: gecoördineerde (ambtelijke en bestuurlijke) inzet, inzetten van ambtelijke capaciteit, inzet van middelen. Ervaring opgedaan in het ene project kan weer worden ingebracht in andere binnenstedelijke projecten.

Beleidskaders

- Streekplan 2005-2015: groot belang aan binnenstedelijke woningbouw
- Coalitie-akkoord: kwalitatieve onderbouwing keuze nieuwe bouwlocaties/accents op woningbouw binnen bestaand stedelijk gebied.
- Nota Ruimte/Mooi Nederland: accent op binnenstedelijk bouwen.
- Tot de scope van het project behoort niet de feitelijke realisatiefase van het woningbouwproject, en het aanjagen van het bouwtempo. Het gaat om het bewerkstelligen van versnelling in het voortraject. Het project heeft raakvlakken met de activiteiten van het Aanjaagteam woningbouw: dit team heeft wel als taak om de realisatie van streekplanwoningbouwlocaties te versnellen. Met de afdeling MOW en het Aanjaagteam zijn afspraken gemaakt over afbakening en afstemming.

Uitgangspunten/randvoorwaarden:

- Binnenstedelijke locatie van enige omvang.
- Waarvan de voortgang om één of andere reden stopt of (nog) niet is gestart;
- Waar het gepland c.q. mogelijk is een substantieel aantal woningen te bouwen
- Toevoegen van extra ruimtelijke kwaliteit: nadenken over dichtheden, openbare ruimte, functie in de stad, verbindingen etc.
- Ondersteuning van de provincie biedt meerwaarde; van te voren is aannemelijk te maken dat door provinciale ondersteuning realisatie van woningbouw op deze locatie een stap dichterbij kan komen.
- Hoewel het accent ligt op woningbouw, zal het in de praktijk vaak gaan om een gemengde invulling van dergelijke locaties met ook bedrijvigheid en voorzieningen.

Definities:

- Binnenstedelijk: binnen de rode contouren van het Streekplan 2005-2015.
- Transformatie: verandering van functie en/of karakter van de locatie.
- “Voortraject”: in dit geval wordt daarmee bedoeld de fase voordat er sprake is van een of meer concrete (woning)bouwprojecten. Daadwerkelijke realisatie is waarschijnlijk pas na 2015 aan de orde.

Context

Met beide gemeenten is een eerste, oriënterend overleg gevoerd over locaties die in aanmerking komen voor ondersteuning. Beide gemeenten geven aan graag gebruik te willen maken van provinciale steun en dat daarmee een versnelling tot stand kan worden gebracht.

De gedachten gaan uit naar locaties als de Merwedekanaalzone en de Cartesiusdriehoek in Utrecht en de Kop van Isselt en het NS-emplacement in Amersfoort. In overleg met gemeenten zal een definitieve keuze worden gemaakt.

Organisatie

Projectteam met medewerkers vanuit de afdelingen Ruimte, MOW en indien relevant medewerker van bv. milieu, mobiliteit, vergunningverlening.

Extern betrokkenen: Gemeenten (Utrecht en Amersfoort) en experts en marktpartijen

Regulier overleg met gemeenten over voortgang.

Regelmatige terugkoppeling aan programmamanager, directeur en portefeuillehouder.

Begroting

- € 2 miljoen om in beide gemeenten een substantieel budget in te zetten t.b.v. benodigde capaciteit, het opstellen van plannen en benodigde onderzoek. De hoogte per project hangt af van de concrete inzet die gevraagd wordt door de gemeenten en zal in het vervolg, na overleg met de gemeenten, duidelijk worden.
- Voor organisatie, onderzoek en ondersteuning is ook een bedrag benodigd. Dat wordt voorlopig geraamd op max. € 50.000. Dit bedrag gaat af van de € 2 mln.

Afweging

Binnen het project zijn/worden de volgende keuzes gemaakt:

- alleen Utrecht en Amersfoort omdat deze gemeenten de grootste opgave hebben m.b.t. binnenstedelijk bouwen.
- Om versnippering te voorkomen max. 2 projecten per gemeente
- Binnen de projecten wordt benoemd waaraan de provincie specifiek bijdraagt . Het gaat dan om activiteiten die essentieel zijn voor de verdere ontwikkeling van de locatie en die anders niet of veel later zouden worden opgepakt.
- Provinciale inzet leidt tot versnelling van de ontwikkeling van de locatie.

Project 2	Kwaliteitsimpuls Werklocaties
Project 2A	Grondbeleid en herstructureren Bedrijfsterreinen
Project 2B	Kansen voor leegstaande kantoren
Project 2C	Kennisteam Werklocaties

Aanleiding **Totale project kwaliteitsimpuls werklocaties**

Een tweede majeure ruimtelijk opgave ligt bij bedrijventerreinen en kantoren. De centrale ligging van Utrecht en het hoge opleidingsniveau van de inwoners levert de provincie een sterke koploperspositie op als Topregio voor het bedrijfsleven. Kwaliteit van bestaande en nieuwe locaties is voor het behoud van deze positie essentieel. De provincie Utrecht wil een aantrekkelijke vestigingsregio zijn en blijven. Niet alle bestaande werklocaties voldoen echter aan de kwaliteitseisen van deze tijd. Tegelijkertijd is het Utrechtse landschap kwetsbaar. We moeten voorkomen dat er te veel nieuwe locaties worden aangelegd en we willen verrommeling tegengaan. Door de kwaliteit en duurzaamheid van werklocaties te versterken blijven de bestaande locaties aantrekkelijk en zijn er minder nieuwe locaties nodig. Deze werkwijze past in de methodiek van de SER-ladder: eerst bestaande locaties herstructureren en intensiveren voordat je nieuwe terreinen aanlegt. De provincie gaat dus voor een bloeiende economie met minder leegstaande gebouwen en niet te veel nieuwe ‘dozen’ langs de snelweg.

Het project kent drie ruimtelijke deelprojecten die bijdragen aan dit resultaat. In de projecten zetten we zowel bestaand als nieuw instrumentarium (inclusief Grondexploitatiewet) in en het provinciale Kennisteam Werklocaties om een kwaliteitsimpuls aan werklocaties te geven. Deze ruimtelijke projecten ondersteunen de integrale aanpak van werklocaties in de provincie.

Project 2	Kwaliteitsimpuls Werklocaties
Project 2 A	Grondbeleid en herstructureren Bedrijfsterreinen

Aanleiding

Een aanzienlijk deel van alle bedrijventerreinen in Utrecht is verouderd. Dit heeft een negatieve uitwerking op het functioneren van bedrijven, het effectief gebruik van de ruimte en het functioneren van de regionale economie. Herstructurering is van groot belang om de kwaliteit op peil te brengen. De afgelopen jaren is er door provincie en gemeenten al veel gedaan in de openbare ruimte van bedrijventerreinen. In de praktijk blijkt de uitstraling van een bedrijventerrein daarmee onvoldoende te verbeteren. De uitstraling van de private panden heeft veel invloed op het beeld van een bedrijventerrein. De provincie wil zich de komende collegeperiode dan ook meer richten op de integrale aanpak van bedrijventerreinen waarbij de nadruk meer ligt op de herontwikkeling van leegstaande en/of verouderde panden.

De oorzaken van het slecht functioneren van bestaande bedrijventerreinen kunnen we mede aanpakken met behulp van de instrumenten van de nieuwe Wro en de Grexwet. Met dit project willen we de kansen benutten die de instrumenten van de nieuwe Wro bieden. Daarmee versterkt dit project de aanpak vanuit het provinciaal herstructureringsprogramma bedrijventerreinen.

Doelstelling

Doel van het project is om ruimtelijk instrumentarium (incl. provinciaal grondinstrumentarium) te ontwikkelen om kwaliteitsverbetering op private kavels van bedrijventerreinen met provinciale betrokkenheid te versnellen. Met een functionele kwaliteitsverbetering via herstructurering neemt de levensduur van een bedrijventerrein toe.

Kernboodschap:

Als één van de eerste provincies hebben wij het grondbeleidsinstrumentarium uit de nieuwe Wet ruimtelijke ordening toegepast en daarmee de beschikbare ruimte op een bedrijventerrein efficiënter benut en de ruimtelijke kwaliteit verhoogd. Hiermee leveren we een bijdrage om de “levenscyclus” van bedrijventerreinen te verlengen.

Resultaat

Fase 1 (mei – okt. 2008) Groslijst ruimtelijke instrumenten herstructurering bedrijventerreinen

Verkend wordt welke problemen optreden bij bedrijventerreinen, welke instrumenten beschikbaar zijn vanuit Wro, Grexwet en welke er nieuw ontwikkeld kunnen worden zoals Parkmanagement, Bedrijfsgerichte Gebiedsverbetering (Business Improvement Districts naar Engels voorbeeld), en verkend wordt welke rollen de provincie kan spelen.

Fase 2: (nov. 2008 – april 2009) Inzetbaar Grondbeleidinstrumentarium inclusief besluitvorming

Een gereedschapskist met grondbeleidinstrumentarium dat de provincie in kan zetten bij concrete herstructureringsopgaven en bij nieuwe bedrijventerreinen, om de levenscyclus te verlengen inclusief prioritering van oplossingsrichtingen.

Beschikbare instrumenten is vertaald naar de bedrijventerreinen problematiek.

In deze fase ligt ook het Go/NoGo besluit over de concrete inzet van de instrumenten.

Fase 3: (mei 2009 – 2011) Concrete inzet/toepassing van de gekozen instrumenten.

De inzet van de instrumenten is ondersteunend aan de herstructureringsopgave waar ECV voor verantwoordelijk is.

Beleidskaders

- Nieuwe Wro en Grexwet
- Streekplan
Zorgvuldig ruimtegebruik van bestaande werklocaties is een belangrijk thema in het streekplan. Er zijn dan ook maar een beperkt aantal nieuwe locaties in de streekplanperiode gepland. Ook is de SER-ladder nadrukkelijk in het streekplan genoemd.
- Collegeprogramma 2007-2011
- Provinciaal Herstructureringsprogramma+ bedrijventerreinen, is in ontwikkeling bij ECV.

Context

De provincie verbreedt haar betrokkenheid van enkel de publieke ruimte naar ook de private kavels (zie provinciaal herstructurerings programma bedrijventerreinen i.o.). Het ruimtelijke instrumentarium, o.a. grondinstrumentarium, ontbreekt echter binnen de provincie. De nieuwe Wro en Grondexploitatiewet bieden hiervoor mogelijkheden. De mogelijkheden, risico's en nadelen hiervan zijn nog onvoldoende in beeld gebracht. Dit biedt kansen om als provincie Utrecht actiever op gaan treden bij te herstructureren bedrijventerreinen.

In het huidige overzicht van alle bedrijventerreinen van EZ, "Herstructurering/ herontwikkelings-projecten bedrijventerreinen" dd 21-2-2008 zijn bedrijventerreinen in de Provincie Utrecht gecategoriseerd. 1) Kansrijke Pilots (starten met Vianen en Mijdrecht) 2) Architectuur/Face lift 3) Overige terreinen (mogelijke herontwikkelingsterreinen en lange termijn)

Organisatie

Projectteam van direct betrokken provinciale ambtenaren van het Kennisteam Werklocaties uit de afdelingen Ruimte en ECV.

Overleg met gemeente ambtenaren van afdelingen EZ en Grondzaken.

Ervaringen uitwisselen met andere provincies via de bestaande netwerken.

Begroting

FASE 1 Groslijst ruimtelijke instrumenten

Werkbudget: Onderzoeken, klankbord, div. adviseurs, expert sessie, communicatie. € 0,1 mln.

FASE 2 Inzetbaar Grondbeleidinstrumentarium

Werkbudget: Onderzoeken, klankbord, div. adviseurs, expert sessie, communicatie. € 0,1 mln.

FASE 3 Toepassing instrumenten

Plankosten en voorfinancieringskosten. (in de berekening is uitgegaan van de aankoop van 2 ha in deze periode.) € 1,2 mln.

Totaal € 1,4 mln.

Afweging

Dit project heeft betrekking op terreinen die de bedrijfsbestemming blijven houden, en niet op transformatie locaties.

Daar waar dit relevant is, participeren we mogelijk risicodragend bij de herstructureringsopgave ofwel actief grondbeleid nemen we als optie op in de provinciale gereedschapskist. We kopen dan als provincie (mede) gronden/bedrijven aan (aanneemtotaal 2 ha), die uiteindelijk weer zullen worden verkocht. De rentekosten van de aankoop zijn geraamd. Via het Risicofonds Actief Grondbeleid kan het risico van de aankoop worden afgedekt. Of GS daadwerkelijk hiertoe besluiten is onderdeel van het project. Een dergelijk besluit gaat gepaard met een specifieke begroting en risico analyse.

Project 2 Kwaliteitsimpuls Werklocaties

Project 2B Kansen voor leegstaande kantoren

Aanleiding

Er is in de provincie sprake van een toenemende leegstand van kantoren. Enerzijds heeft dit te maken met de algemene economische ontwikkeling. Anderzijds neemt ook de structurele leegstand toe omdat panden niet meer aansluiten bij de huidige behoefte van bedrijven. Dat kan te maken hebben met bijvoorbeeld de uitstraling en inrichting van een pand, maar ook met de ligging en bereikbaarheid. Bovendien staan er voor de komende jaren nogal wat nieuwe kantoorplannen op de rol zodat de leegstand eerder zal toenemen dan terug lopen. De provincie ontwikkelt een integrale aanpak om de leegstand te beperken. Dat past in het beleid van het zorgvuldig ruimtegebruik en het principe van de SER-ladder; eerst bestaande locaties benutten voordat nieuwe locaties worden ontwikkeld. Eén van de manieren is om als provincie actief in te zetten op een andere functie van kantoorlocaties en zo nieuwe kansen te creëren voor leegstaande panden. Dit RAP project zoomt in op dit aspect.

Doelstelling

Bevorderen dat het surplus aan kantoorruimte een andere, passende functie krijgt. Daarbij gaat het vooral om die situaties dat kantoren sterk verouderd en slecht gesitueerd zijn. Bij passende functies moet primair aan woon- en zorgfuncties worden gedacht.

Resultaat

- 2008 Bijdragen aan onderzoeksrapport structurele leegstand in 10 gemeenten
 - 2008/2009 Overzicht situaties waar transformatie gewenst is en bepalen van de passende functies, inclusief kaart, als bouwsteen voor Beleidsstrategie Leegstaande kantoren
 - 2009/2011 Realisatie van transformaties op kleine schaal :
 - Afspraken met gemeenten over inzet ruimtelijk instrumentarium bij transformatie/leegstand
 - stimuleren vermindering leegstand (via gemeenten en marktpartijen);
 - faciliteren gemeenten bij realiseren transformaties
-
- In het Collegeprogramma 2007 – 2011 wordt gesteld: *Om de verstedelijkingsdruk het hoofd te bieden streven we vooral naar woningbouw binnen het bestaand stedelijk gebied. We onderzoeken in voorkomende gevallen de mogelijkheden voor het omvormen van bedrijfslocaties tot stedelijke woonlocaties.* In de uitwerking van het collegeprogramma, is aangegeven dat de provincie toe wil naar *een gezonde kantorenmarkt met maximaal 5% leegstand.*
 - Er dient onderscheid gemaakt te worden in het opnieuw geschikt maken van bestaande kantoren voor de markt dan wel het omzetten van kantoorlocaties naar een andere functie (transformatie). In het eerste geval zal de provinciale een rol liggen in het signaleren van de problematiek en het met de gemeenten stimuleren van een aanpak die vooral door de marktpartijen zelf uitgevoerd zal moeten worden. In het tweede geval, het omzetten van kantoren naar ander functie, ligt er een duidelijke ambitie van de provincie om dit aan te pakken.
 - In het streekplan is aangegeven dat grootschalige omzetting van kantoren naar woningen niet gewenst is; er is echter wel ruimte om individuele kantoorgebouwen die verouderd en ongelukkig gesitueerd zijn een functie te geven die past c.q. wenselijk is op de locatie. Zeker als dit leidt tot een efficiënter gebruik van de stedelijke ruimte.

Definities:

Transformatie: verandering van de functie van een kantorenlocatie, bijvoorbeeld naar zorg of wonen.

Structurele leegstand: kantoorpanden die langer dan 2 jaar leeg staan en waarvan niet te verwachten is dat ze op korte termijn weer in gebruik genomen worden. (NB Tijdens de inventarisatie wordt bekeken of dit een werkbare definitie is.)

Context

- De ontwikkeling van plannen voor kantoren is primair een gemeentelijke verantwoordelijkheid en wordt veelal uitgevoerd door markt partijen (projectontwikkelaars of ontwikkeling eigen kantoren). Met deze partijen zal dan ook nauw worden opgetrokken bij uitvoering van dit project.
- De provinciale rol is vooral om op regionaal niveau een goed beeld te schetsen van de problematiek en strategieën aan te dragen voor het efficiënter benutten van bestaande kantoorruimte. Door het beperken van de leegstand en het actief bevorderen van de ombouw van kantoren voor alternatieve functies (op daarvoor geschikte locaties) wordt een efficiënt gebruik van de bestaande stedelijke ruimte bevorderd. Dit beleid geeft daarmee uitvoering aan de SER-ladder en past ook binnen het kader van de afspraken rondom "Mooi Nederland".

Organisatie

- De onderzoeksfase naar structurele leegstand zal, onder verantwoordelijkheid van de afdeling ECV, worden uitgevoerd.
- Binnen dit project zal vervolgens bepaald worden op welke wijze het ruimtelijk instrumentarium ingezet kan worden bij deze problematiek. Dit zal worden vertaald richting een concreet beleidsvoorstel voor GS. Hierin zal aandacht geschonken worden aan het maken van afspraken met gemeenten over de aanpak en de verdere stimulering van gemeenten en marktpartijen om hier uitvoering aan te geven.
- Vanuit de beleidsvelden economische zaken, wonen en ruimtelijke ordening wordt bij dit project gezamenlijk opgetrokken, de rolverdeling wordt nader bepaald in het projectplan.
- Het Kennisteam wordt betrokken bij de uitvoering van dit project.
- Extern betrokken: de gemeenten en het BRU, marktpartijen en experts.

Begroting

- In de uitvoeringsfase zal een projectleider ingezet worden via het RAP om uitvoering te geven aan het beleid door middel van afspraken met gemeenten en marktpartijen.
- Daarnaast komen eventuele aanvullende onderzoekskosten: voor rekening van het RAP.
- Totale geschatte kosten proces en advieskosten voor 4 jaar: € 300.000,-.

Afweging

Het inventariserende onderzoek dat wordt uitgevoerd biedt aanknopingspunten voor verschillende beleidstrajecten. Tijdens het onderzoek zullen Economie, Ruimte en Wonen gezamenlijk optrekken. In het vervolg komt er een duidelijke splitsing van taken. Al naar gelang de problemen en de oplossingen ligt de verantwoordelijkheid voor de verdere beleidsinzet bij een andere afdeling. Wel zullen de drie afdelingen onderling de taken op elkaar afstemmen.

Voor de inventarisatie is gekozen deze te beperken tot 10 gemeenten. Dit zijn de gemeenten waar de grootste kantorenlocaties aanwezig zijn en waar naar verwachting de leegstandsproblemen zich zullen concentreren.

Project 2 Kwaliteitsimpuls Werklocaties

Project 2C Kennisteam Werklocaties

Aanleiding

Het Kennisteam is op 14 maart 2006 ingesteld door het college van GS als invulling van één van de acties uit het MAP-streekplan 2005 - 2007. Het Kennisteam functioneert als een centrale in-

gang (één loket) waar gemeenten terecht kunnen met hun vragen over plannen voor de (her)ontwikkeling van werklocaties. Ook vindt er meer algemene kennisoverdracht richting de gemeenten plaats d.m.v. bijeenkomsten en de op de website opgenomen “kennisbank”. De ervaring met het kennisteam, ook vanuit de gemeente, zijn zeer positief en voortzetting en verder ontwikkeling naar coördinatie op beleid is gewenst. Het kennisteam heeft met de komst van de gemeentelijke samenwerkingsagenda ook een extra taak gekregen in de gecoördineerde ondersteuning van de projecten t.a.v. bedrijventerreinen.

Nauw verbonden met het Kennisteam is de Adviescommissie Detailhandel die gemeenten adviseert over detailhandelsplannen met een regionale uitstraling.

Doelstelling

- Gemeenten in een vróeg stadium integraal en pro-actief ondersteunen bij de ontwikkeling van werklocaties
- Coördinatie van beleid op het ruimtelijk-economische terrein, waaronder de projecten ten aanzien van bedrijven(terreinen) in de samenwerkingsagenda
- kennisoverdracht over (her)ontwikkeling van werklocaties binnen en buiten (m.n. gemeenten) de provinciale organisatie
- Via de, aan het kennisteam verbonden, Adviescommissie detailhandel gemeenten adviseren over detailhandelsplannen met een regionale uitstraling.

Kernboodschap

Het kennisteam draagt bij aan een florerende economie en aan optimaal ruimtegebruik doordat het functioneert richting gemeenten als vanzelfsprekend aanspreekpunt voor alle ruimtelijk gerelateerde vraagstukken inzake werklocaties en binnen de provinciale organisatie als coördinatiepunt voor alle afdelingen en projectleiders die zich met werklocaties bezighouden.

Resultaat

- 1 loket voor ondersteuning en advisering van gemeenten op het gebied van Werklocaties en coördinatie van beleid op het ruimtelijk-economische terrein
- Hierbij aandacht voor een breed scala aan thema's: zorgvuldig ruimtegebruik, herstructurering bedrijventerreinen, (actualiseren) behoefte aan bedrijventerreinen, SER-ladder etc.
- Kennisbank en themabijeenkomsten
- Adviezen aan en afspraken over ondersteuning van projecten bedrijventerreinen van samenwerkingsagenda
- Adviezen over detailhandelsplannen
- Organisatie regionale afstemming en samenwerking tussen gemeenten. Deze nieuwe taak zal m.i.v. 2008 uitgewerkt en verder opgepakt worden.
- 2010 actualisering behoefte en planning (vraag en aanbod) van bedrijventerreinen

Beleidskaders

- Streekplan 2005-2015
- Tot en met 2007 bestond er een apart programma duurzame bedrijventerreinen. In de evaluatie van dit programma is besloten dat de ondersteuning van gemeenten voor dit onderwerp ook via het kennisteam werklocaties zal lopen.
- Randvoorwaarden

Het kennisteam staat ter beschikking voor alle gemeenten in de provincie. Gemeenten kunnen bij het team terecht zowel voor nieuwe locaties als herstructurering of herontwikkeling van bestaande terreinen. Omvang van een project speelt hierbij geen rol.

Transformatie van bestaande bedrijventerreinen naar bijvoorbeeld een woonfunctie valt niet onder de aandachtsvelden van het kennisteam werklocaties maar hoort thuis bij het aanjaagteam woningbouw.

Er wordt vanuit het kennisteam geen budget ter beschikking gesteld voor de uitvoering van gemeentelijke project. Het team functioneert dan ook niet als subsidieloket. Wel wordt de voortgang van projecten die vanuit de verschillende afdelingen financieel ondersteund worden in het kennisteam besproken. Bij de beoordeling van subsidieaanvragen is de betreffende afdeling verantwoordelijk voor de toetsing of een project binnen de provinciale beleidskaders past.

- Definities
 - Herstructurering: het opwaarderen van een bedrijventerrein waarbij de bedrijfsfuncties behouden blijven.
 - Herontwikkeling: het opwaarderen van een werklocatie door het toevoegen van andere economische functies (bijv. detailhandel, kantoren)
 - Transformatie: verandering van de functie van een werklocatie, bijvoorbeeld naar zorg of wonen.

Context

Het kennisteam functioneert in nauwe relatie met gemeenten waar de adviesbehoefte ligt. Het kennisteam is niet verantwoordelijk voor de uitvoering van projecten, dat is in de meeste gevallen de verantwoordelijkheid van een gemeente. Het kennisteam heeft alleen een adviserende rol, met name in de voorbereiding van de uitvoering.

De gemeenten hebben in de uitgevoerde evaluatie aangegeven het kennisteam te waarderen en ook in de toekomst hier graag gebruik van te maken. Deze band zal verder worden uitgebouwd. In 2006 is gestart met dit project. Aan het eind van de looptijd van het RAP zal een nieuwe evaluatie naar het functioneren van het kennisteam uitgevoerd worden.

Organisatie

Het Kennisteam kent een vaste bezetting vanuit de beleidsvelden economie, ruimte, milieu, verkeer en vervoer. Bekeken wordt of het zinvol is het team uit te breiden met Groen en Grondzaken. Afhankelijk van het onderwerp kunnen ook andere deskundigen betrokken worden.

Gelieerd aan het kennisteam functioneert de Adviescommissie detailhandel waarin het Hoofd Bedrijfschap Detailhandel, de KvK Midden Nederland en KvK Gooi, Eem- en Flevoland en de provincie (EZ) vertegenwoordigd zijn. Afhankelijk van het onderwerp kunnen ook het BRU en /of het Gewest Eemland aanschuiven, evenals de gemeenten waarvoor het onderwerp relevant is. Bij een (te verwachten, te stimuleren, maar niet te plannen) toename van het aantal en de complexiteit van gemeentelijke vragen zal vaker externe ondersteuning moeten worden ingehuurd.

Begroting

Raming van de kosten

- Ca. € 300.000 voor proces- en advies kosten. De kosten bestaan uit:
 - de inhuur van een secretaris / trekker van het Kennisteam
 - de organisatie van bijeenkomsten met gemeenten
 - uitvoeringskosten als: communicatie richting gemeenten, ontwikkeling voorbeeldprojecten, externe adviezen en onderzoek e.d.

Afweging

Het kennisteam bestaat uit specialisten die hun bijdrage leveren aan het kennisteam naast hun reguliere (advies)werk. Tot nu toe kon het team zijn taak goed vervullen door op regelmatige tijdstippen te vergaderen, één keer per jaar een themabijeenkomst te organiseren en zo nu en dan een extra vergadering te wijden aan een specifieke gemeentelijke vraag.

Ook voor de afstemmingsrol voor projecten van de samenwerkingsagenda is aanvullende ondersteuning vereist en begroot.

Project 3 SWA projecten voor transformatie en her-ontwikkeling

Aanleiding

De provincie heeft samen met de 29 gemeenten op 19 februari jl. een samenwerkingsagenda ondertekend met een groot aantal projecten. De samenwerkingsagenda bevat een aantal ruimtelijke projecten voor transformatie en/of her-ontwikkeling naar woon- en/of werk- en/of recreatie-locaties. Deze projecten worden integraal en gecoördineerd vanuit het RAP in de uitvoering ondersteund.

Doelstelling

Procesmanagement op de realisatie van de 4 ruimtelijke projecten van de samenwerkingsagenda met de gemeenten voor transformatie en/of her-ontwikkeling

De 4 projecten zijn:

- Corridor, Breukelen
- Eiland van Schalkwijk, Houten
- Woningbouw, Woudenberg
- Waterfront, Wijk bij duurstede

De projectplannen van deze projecten worden in het besluitvormingsproces van de samenwerkingsagenda vastgesteld.

Resultaat

- Uitvoering 4 ruimtelijke projecten van de samenwerkingsagenda
- Ondersteuning in de aanpak van het project, inhoudelijke ontwikkeling en afstemming tussen de projecten
- Bijdrage in de proceskosten en mogelijk enige aanloopkosten van de uitvoering

Beleidskaders

Streekplan 2005-2015

Agenda Vitaal Platteland

Context

De projecten maken onderdeel uit van de gemeentelijke samenwerkingsagenda.

De agenda kent zijn eigen organisatie en verantwoordingscyclus waarbij aangesloten wordt.

Coördinatie op de 4 projecten vindt plaats vanuit de afdeling Ruimte.

Organisatie

Elk deelproject kent zijn eigen projectleider. Alle tezamen vormen zij, met de projectleider, het projectteam van het project.

Begroting

€ 700.000 voor proceskosten en mogelijk enige aanloopkosten van de uitvoering (op basis van projectvoorstellen SWA i.o.). Verdeling over de projecten en specificatie volgt na vaststelling afzonderlijke projectplannen in SWA-traject en wordt vastgelegd in het projectplan.

Afweging

De projecten zijn qua schaal en complexiteit zondanig van aard dat extra aandacht nodig is voor het managen van een succesvol verloop.

Thema Stad-Land

Project 4 StadLand Fietsverbindingen

Aanleiding

In het Streekplan 2005 – 2015 en het Strategisch Mobiliteitsplan Utrecht 2004 – 2015 is het streven neergelegd het gebruik van de fiets te stimuleren als alternatief voor de auto. In het streekplan staat dat de bereikbaarheid en toegankelijkheid van het landelijk gebied vanuit de stad moet worden vergroot. Ook streeft de provincie naar een samenhangend, kwalitatief hoogwaardig netwerk van fiets- en wandelroutes. Daarnaast zal in de toekomst nog meer binnenstedelijk moeten worden gebouwd dan nu al gebeurt. Dit zal leiden tot een toenemende vraag naar ‘groen en blauw’ in het buitengebied. De NV Utrecht heeft in dat verband de wens uitgesproken vooral zwaar in te zetten op de relatie stad – land.

Deze doelstellingen zijn in het Ruimtelijk Actieprogramma 2008 – 2011 vertaald in het project StadLand Fietsverbindingen. In dit project staat de verbetering van de verbinding stad – land met de fiets centraal. Daarbij is het sectorale onderscheid tussen utilitaire en recreatieve fietsverbindingen losgelaten; wat gelijktijdig een uitnodiging is te zoeken naar parallele belangen.

Doelstelling

Doel van het project StadLand Fietsverbindingen is vanuit een visie op StadLand verbindingen projecten op te starten, en waar mogelijk tot uitvoering te brengen, die zijn gericht op het optimaliseren van fietsverbindingen tussen stad en platteland. Daarbij kan het gaan om het slechten van barrières, het optimaliseren van bestaande StadLand-verbindingen, en de aanleg van verbindingen *in* de stad die aansluiten op verbindingen in het buitengebied.

Kernboodschap

We zorgen ervoor dat steden per fiets beter ontsloten worden met het ommeland.

Resultaten

Fase 1: Verkenning en afwegingskader/visie

In periode juni tot eind 2008 wordt geïnventariseerd door middel van gesprekken met diverse actoren binnen en buiten de provincie en door middel van studie van bestaande inventarisaties van fietsnetwerk knelpunten welke fietsverbindingknelpunten en kansen voor projecten met parallele doelstellingen er zijn. Dit leidt tot een groslijst van fietsverbindingen StadLand.

Gelijktijdig wordt er een Afwegingskader/visie opgesteld met criteria en prioriteiten voor selectie uit de groslijst van door de provincie (mede) te ondersteunen fietsverbindingen stad-platteland. Dit afwegingskader moet een instrument zijn dat ook in de toekomst toepasbaar is. Het afwegingskader moet intern draagvlak hebben bij de afdelingen Ruimte, Mobiliteit en Recreatie (Economie, Cultuur en Vrije Tijd), en bij de betrokken gemeenten / gemeentelijke samenwerkingsverbanden of andere relevante externe partijen zoals het Programmabureau Groene Hart, RWS Utrecht, Ministerie van Defensie, en de recreatieschappen.

De afweging mondt eind 2008 uit in een gedragen Programma van StadLand Fietsverbindingenprojecten inclusief financieringvoorstellen en borging van de uitvoering binnen de provincieorganisatie. Ook zal dan per project inzicht zijn in de mijlpalen die realistisch te halen zijn binnen de looptijd van het RAP.

Fase 2: Uitwerking en naar uitvoering brengen

Vanaf begin 2009 wordt per project uit het programma een Projectopzet per fietsverbinding gemaakt. Dit gebeurt op volgorde van urgentie. Het maken van een projectopzet betekent in feite al het brengen van een project naar uitvoering, want er worden afspraken gemaakt met initiatiefnemers en omgevingspartijen. In een Projectopzet wordt het volgende geregeld of bekend: over

welke verbinding het gaat, wat er moet gebeuren, welke belangen ermee gediend worden, wie trekker is / de projectleider levert van het project (provincie of een andere partij), overige actoren en hun rollen, investeringsomvang, financiering (in- en externe bronnen, subsidies etc.), hoogte en bestemming provinciale bijdrage, planning

Fase 3: Uitvoering

De in de verkenningfase geïnterpreteerde potentiële StadLand Fietsverbindingenprojecten bevinden zich allen in verschillende fasen van voorbereiding. Sommige projecten zijn vlak bij uitvoering, andere projecten zijn complex en vergen een lange periode van voorbereiding. Dit kan betekenen dat fase 3 Uitvoering in sommige gevallen al start parallel aan fase 1 en 2. Het streven is geprioriteerde projecten voor het einde van de planperiode van het RAP (eind 2011) een aantal stappen verder richting uitvoering te hebben gebracht, of opgenomen te hebben in een programmering.

Het project StadLand Fietsverbindingen zal mogelijk in 2010 buiten het RAP kader worden voortgezet binnen de provincie.

Beleidskaders

Provinciale beleidskaders:

- Streekplan 2005 - 2015
- Strategisch Mobiliteitsplan Utrecht + 2008 – 2020
- Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan 2006 – 2010
- Uitvoeringsprogramma Groene Hart en Nieuwe Hollandse Waterlinie

De ontwikkeling van het afwegingskader zal interactief worden afgestemd met beleid in ontwikkeling te weten:

- Ontwikkeling Recreatieve Routestructuren
- Actieplan Woon-werk fietsverkeer

Uitgangspunten en randvoorwaarden:

- verbinding verknoopt het stedelijke gebied van een aanzienlijke bevolkingsconcentratie met het buitengebied
- verbinding dient parallelle belangen (bijvoorbeeld filevermindering, ontsluiting economische kerngebieden en ontsluiting recreatiegebieden (bestaand en in ontwikkeling))
- verbinding heeft een breed draagvlak
- ondersteuning van de provincie heeft meerwaarde (complexiteit, gemeentegrenzen overstijgend)
- haalbaarheidsstudies hebben nut en noodzaak aangetoond

Context

Beleidskader van andere overheden kunnen eveneens kansen bieden. Hier te noemen zijn:

- Regionaal Verkeers- en vervoersplan BRU
- Structuurplan Amersfoort
- Krachtwijken Utrecht
- Groenstructuurplan Utrecht
- Aanpak Groenzones ARK

Elk Fietsverbindingenproject wordt getrokken door de overheid die daarvoor het meest geschikt is. Mogelijk worden de complexe projecten door de provincie getrokken.

Voor het totale projectenprogramma vervult de provincie de rol van initiator / facilitator en regisseur.

Organisatie

Fase 1: Verkenning en afwegingskader/visie:

In deze fase ligt de nadruk op beleidmatige afstemming. Er is een werkgroep waarin inhoudelijke afstemming plaatsvindt met vertegenwoordigers van de verschillende betrokken beleidsvel-

den. De vertegenwoordigers borgen tevens de afstemming met hun lijnorganisatie. De bezetting bestaat uit: Projectleider, Projectondersteuner, Vertegenwoordiger afdeling Ruimte, Vertegenwoordiger afdeling Mobiliteit en Vertegenwoordiger afdeling Recreatie.

Fase 2: Uitvoering en naar uitwerking brengen:

In deze fase worden projecten in de steigers gezet. De werkgroep blijft. De Projectleider en Ondersteuner betrekken nu ook specialisten uit de organisatie, zoals Financieel specialist, Technisch Specialist en Juridisch specialist. Waar nodig wordt inzet van de afdeling GIS of andere ondersteunende afdelingen gevraagd.

Fase 3 Uitvoering

De ophanging van het project StadLand Fietsverbindingen in de uitvoeringsfase wordt nog nader onderzocht. E.e.a. zal verwoord worden in het Projectplan dat juni 2008 wordt opgeleverd. Gestreefd wordt naar een uitvoeringsbegeleidingsorganisatie met korte (bestuurlijke) lijnen, naar het voorbeeld van het project OpdeFiets.

De bemensing van de individuele StadLand Fietsverbindingenprojecten wordt uitgewerkt in de fase tot vaststelling van de Lijst met Fietsverbindingenprojecten en is eind 2008 gereed.

Begroting

€ 750.000 totaal, als volgt te verdelen:

- Fase 1: € 250.000 voor inventarisatie, visieontwikkeling, programmaontwikkeling.
- Fase 2 en 3: € 500.000 voor ontwikkeling van door provincie getrokken StadLand Fietsverbindingenprojecten en regie, facilitering en stimulering van door anderen getrokken projecten en provinciale bijdragen uit het RAP-budget voor de projecten.

Per project worden afspraken gemaakt over de interne financiering (AVP, Mobiliteit, Recreatie, Groene Hart, etc.) en de bijdragen van externe partijen (Prachtwijken, BRU-gelden, overige gemeentelijke bijdragen, etc.). Ook wordt gezocht naar andere financieringskansen zoals Europese subsidies. Dit overzicht moet eind 2008 gereed zijn.

Afweging

De scope van het project is ingekaderd door een aantal afwegingen. Het moet gaan om gebieden waar het probleem van bereikbaarheid van het platteland met de fiets het meeste speelt. Meest opportuun lijken nu Utrecht en Amersfoort, Nieuwegein, Houten en Maarssen. Hier liggen veel infra-barrières (Noordelijke Randweg Utrecht, Amsterdam-Rijnkanaal, snelwegen A28, A2, A12). Bij Amersfoort vormen defensieterreinen en terreinen van GGZ- instellingen aan de zuidzijde van de stad een barrière.

Gebieden waar zich in het buitengebied recreatieve ontwikkelingen voordoen (Haarrijnse Plas, Haarzuilens, Laagraven, Tull en 't Waal, Noorderpark (Ruigenhoek e.o.)) die vanuit binnensteden niet goed te bereiken zijn.

Gemeenten, samenwerkingsverbanden (o.a. BRU en Programmabureau Groene Hart) en maatschappelijke organisaties hebben de verbindingsknelpunten zelf aangegeven, vaak op grond van andere belangen, waarmee gelijktijdig kansen ontstaan door paralleliteit van belangen.

Partijen zijn gemotiveerd de fietsverbinding te realiseren maar lopen aan tegen hoge kosten, bestuurlijke complexiteit, botsende belangen, gemeentegrenzen of lange looptijden. De behoefte aan ondersteuning door de provincie is duidelijk uitgesproken.

Thema De Utrechtse Landschappen

Project 5: Kwaliteit nationale en provinciale landschappen

Aanleiding

Utrecht kent vele aantrekkelijke landschappen die we graag willen behouden en versterken. Ook willen we verrommeling tegen gaan. Om er voor te zorgen dat overheden en gebruikers daadwerkelijk met de kernkwaliteiten van deze landschappen gaan werken, is er een traject nodig van onderzoek, uitwerking, draagvlak en implementatie. Er is een vertaalslag nodig van de kernkwaliteiten naar een concreet afwegingskader en het bijbehorende instrumentarium: juridisch, economisch (o.a. AVP-programmering), communicatief en kennis. Daarmee worden de kwaliteiten van de nationale en provinciale landschappen duurzaam geborgd. Dit project zorgt voor die vertaalslag. Bovendien willen we aan de burgers van Utrecht in de praktijk zichtbaar maken waar het om gaat.

Het rijk heeft in de Nota Ruimte de nationale landschappen benoemd en daarbij kernkwaliteiten aangewezen. Vervolgens zijn de nationale Landschappen in het Streekplan Utrecht 2005 opgenomen. Het rijk vraagt aan de provincie twee acties:

1 Het begrenzen van de nationale landschappen

2 De doorvertaling van de kernkwaliteiten van de nationale landschappen naar de praktijk.

Het project 'Kwaliteit nationale en provinciale landschappen' is gericht op de tweede actie.

Gezien de sterke verbondenheid met programmering vanuit het AVP wordt het traject in samenwerking met gebiedscommissies en gemeenten uitgevoerd.

Doelstelling

Het doel van het project is in het RAP als volgt benoemd:

'Brede implementatie, met een ruimtelijk en publieksspoor, van kernkwaliteiten van waardevolle provinciale en nationale landschappen zodat deze behouden en versterkt worden en bij nieuwe ontwikkeling als uitgangspunt gelden.'

Het project kent twee sterk met elkaar vervlochten sporen:

A. Ruimtelijk spoor: Ruimtelijk uitwerkingstraject waarin planologische hulpmiddelen worden ontwikkeld en ingevoerd om landschappelijke kernkwaliteiten te implementeren in ruimtelijke plannen en ze te borgen. Voorbeelden van hulpmiddelen zijn beeldkwaliteitsplannen, leidraad bestemmingsplan en adviesteam ruimtelijke kwaliteit.

B. Communicatiespoor: Publieks- en stimuleringsactiviteiten, waaronder een aantal lokale projecten waar de ruimtelijke kwaliteit in praktijk zichtbaar verbeterd wordt. Mogelijkheden zijn een evident storend element saneren, een ontbrekend essentieel onderdeel realiseren of een bestaand element opknappen.

Kernboodschap van het project:

'Ervoor zorgen dat betrokkenen in de gebieden werken aan een mooi en vitaal Utrechts landschap, nu en in de toekomst'.

Resultaat

In algemene zin levert het project een mooier Utrechts landschap op.

Specifiek bestaat het eindresultaat uit de volgende onderdelen:

A. Ruimtelijk spoor:

1 Een *provinciale sturingsfilosofie* op inhoud en positie van de provincie Utrecht bij het omgaan met de kernkwaliteiten van de Nationale en provinciale landschappen in het algemeen. Deze sturingsfilosofie is erop gericht de kwaliteit van de nationale en provinciale landschappen (beeld + functies + structuren) duurzaam te borgen.

2 Een *overkoepelend afwegingskader* voor invulling van de kernkwaliteiten van de nationale en provinciale landschappen in de provincie Utrecht. Dit kader moet gebruikt kunnen worden door enerzijds de provincie Utrecht (bestuurlijk en ambtelijk) en anderzijds de betrokken partijen in de gebieden (gebiedscommissies, gemeenten, waterbeheerders, natuurterreinbeheerders, maatschappelijk middenveld, grondeigenaren, burgers en bedrijven).

3 *Handvatten uitvoeringsinstrumentarium*: concrete handvatten voor gemeenten en andere partijen in de landschappen over hoe om te gaan met de kernkwaliteiten (instrumentarium).

4 Een *visie per landschap* over de concretisering van de kernkwaliteiten van de nationale of provinciale landschappen. Per landschap wordt maatwerk geleverd.

5 *Plan van aanpak voor de uitvoering per landschap*, waarbij programmering plaats kan vinden via de lijn van de AVP-uitvoeringsprogramma's.

B. Communicatiespoor:

6 Een *provinciale communicatie strategie* voor de nationale en provinciale landschappen

7 *Communicatie activiteiten*, voortkomend uit de communicatiestrategie

8 Stimuleringsbijdrage voor het *amoveren van lelijke bebouwing* in een nationaal of provinciaal landschap.

Planning:

Fase 1: De periode 2008-2009 is gericht op de ruimtelijke uitwerkingstrajecten, voorbereiding en eerste uitvoering van communicatie activiteiten. Eind 2009 wordt een uitvoeringsplan voor fase 2 (periode 2009 – 2011) opgesteld.

Fase 2: De periode 2009-2011 is vooral gericht op communicatie- en stimuleringsactiviteiten.

Beleidskaders

Streekplanuitwerking Nationale Landschappen Provincie Utrecht 8 april 2008 waarin de begrenzing van de Nationale landschappen Stelling van Amsterdam, Nieuwe Hollandse Waterlinie, Rivierengebied en Eemland-Arkemheen vastgelegd.

In de Nota Ruimte heeft het rijk in de provincie Utrecht de volgende 5 nationale landschappen aangewezen:

- *Stelling van Amsterdam*
- *Groene Hart*
- *Nieuwe Hollandse Waterlinie*
- *Rivierengebied*
- *Eemland-Arkemheen*

Daarnaast heeft de provincie in het Streekplan 2005- 2015 het gebied '*Utrechtse Heuvelrug*' aangewezen als provinciaal landschap. Daar is nog geen invulling aan gegeven in de vorm het stellen van kernkwaliteiten of het bepalen van de begrenzing van het provinciaal landschap.

Uitgangspunten / randvoorwaarden

- In het project worden alle nationale en provinciale landschappen in de provincie Utrecht betrokken
- Er wordt een algemeen kader opgesteld en per gebied wordt daarmee maatwerk geleverd
- Programmering geschiedt via de lijn van de AVP gebiedscommissies

Context

Als één van de prioritaire programma's van het ministerie van VROM wordt momenteel aan het programma Mooi Nederland vorm gegeven. Een belangrijk aspect daarin is hoe in Nederland wordt omgegaan met de Nationale Landschappen. Binnen de provincie Utrecht wordt op verschillende manieren uitvoering gegeven aan het programma Mooi Nederland. Dit project is daar één van. Dit betekent dat er in het project aandacht wordt besteed aan snelwegpanorama's, rijksbufferzones, sanering van ongewenste verstening en stimuleren gewenste bebouwing; alle onderwerpen uit het programma Mooi Nederland onder het thema landschappen.

Het ILG-budget voor nationale landschappen worden via de AVP gebiedscommissies geprogrammeerd. Het ontbreekt in de meeste gevallen echter aan een duidelijk afwegingskader in het kader van nationale landschappen voor initiatieven uit het gebied. Bovendien missen de partijen in de gebieden over een adequaat instrumentarium of is daarover nog geen duidelijkheid. In het kader van dit project wordt daar handen en voeten aan gegeven.

Uiteindelijke uitvoering van het beleid vindt plaats door de partijen in het gebied, met name de gemeentes en de andere in de AVP gebiedscommissies vertegenwoordigde partijen, dit steeds binnen de randvoorwaarden die de provincie in het kader van nationale en provinciale landschappen zal stellen.

Organisatie

De projectleider is verantwoordelijk voor de uitvoering van het project. Het ruimtelijk spoor van het project is zijn directe verantwoordelijkheid. Voor het communicatiespoor wordt hij bijgestaan door een deelprojectleider.

Het kernteam van het project wordt, naast de projectleider en deelprojectleider, gevormd door deelnemers uit de afdelingen Ruimte en Groen. Rond het opstellen van het projectplan wordt de samenstelling van dit kernteam nader bezien.

Betrokkenen:

Binnen de provinciale organisatie zijn diverse andere afdelingen betrokken: inhoudelijke afdelingen (cultuurhistorie, recreatie, natuur, water, economie, verkeer en vervoer) en de afdeling ILG. Met hen wordt, waar nodig, in overleg getreden en aan hen worden relevante stukken voorgelegd.

De Gebiedscommissies en gemeenten worden nauw bij het project betrokken. In de gebieden is het immers waar het gebeurt en de gebiedscommissies met de *aan hen gelieerde organisaties en personen* zijn de aangewezen instanties om mee in overleg te treden of trajecten in het kader van het project mee op te pakken.

Derden:

In het kader van het project zullen diverse deelonderzoeken worden uitgezet. Daarbij zullen derden betrokken worden. Per Nationaal en provinciaal landschap zal een andere opgave worden gedefinieerd. Het projectplan voorziet in een nadere uitwerking daarvan.

Begroting

De totale begroting voor het project 'Kwaliteit nationale en provinciale landschappen' is € 1,5 M. Daarbij is de volgende raming van toepassing:

- Algemeen project: nader onderzoek / verdieping op het schaalniveau van de provincie (afwegingskader, handreiking instrumentarium) / advies bv. over juridische mogelijkheden, projectleiding, budget algemene communicatie, krachtenveldanalyse: € 250.000, -
- Budget communicatiespoor c.q. publieksactiviteit, zoals een stimuleringsbijdrage voor het amoveren van ongewenste bebouwing: € 500.000, -
- Maatwerk voor de landschappen Stelling van Amsterdam, Groene Hart, Nieuwe Hollandse Waterlinie, Rivierengebied, Eemland Arnhem, Utrechtse Heuvelrug: (bijdragen aan) visievorming, nader onderzoek, projecten op het gebied van instrumentatie, steeds in samenwerking met lokale partijen: Totaal € 750.000,- (tussen € 50.000,- en € 150.000,- per landschap).

Het project wordt gedekt uit het budget voor het RAP 2008 – 2011.

Afweging

Het project heeft een sterk verkennend karakter. Het fenomeen 'nationale landschappen' is een nieuwe beleids categorie en vraagt op rijks-, provinciaal, gebieds- en gemeentelijk schaalniveau om een nadere invulling en definiëring. Zo is ook het rijk nog zoekende naar de wijze waarop zij de provincie zal vragen om de Nationale Landschappen nadere invulling te geven. Ook andere provincies zijn nog niet zover, waardoor er weinig te leren is van reeds doorlopen uitwerkingslagen. Utrecht loopt hiermee voorop in ontwikkelingen op rijksniveau en geeft hiermee invulling van rijksprogramma's als Mooi Nederland, Nationale Landschappen en de Agenda Landschap.

Project 6 Natuur Compensatielocaties

Aanleiding

De provincie Utrecht heeft jaarlijks te maken met circa 50-75 ruimtelijke ingrepen die bij realisatie de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en/of Boswetgebieden significant aantasten. Per jaar is bij circa 5 van deze initiatieven sprake van een groot openbaar belang die niet op een alternatieve locatie kunnen worden gerealiseerd. Ongeveer de helft van deze gevallen kan echter onmogelijk in natura compenseren. Voorbeelden van initiatiefnemers die momenteel wachten op compensatie zijn met name te vinden op de Utrechtse Heuvelrug en in Utrecht-West. De problemen ontstaan omdat er enerzijds in of nabij de betreffende gemeente geen geschikte gronden zijn, anderzijds omdat het open landschap zich verzet tegen bosaanleg. Aan deze slepende dossiers wil de provincie graag voortgang geven.

Door een gecoördineerde aanpak in dit project kan de provincie er voor zorgen dat compensatienatuur op de meest gewenste plek wordt gerealiseerd, waarmee versnippering kan worden voorkomen. De provincie heeft kennis van toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen, de samenhang tussen deze ontwikkelingen en de mogelijke invloed van deze ontwikkelingen. Bovendien is de provincie verantwoordelijk voor de realisatie en de goede werking van de EHS. Dit zijn dan ook de redenen waarom de provincie het initiatief neemt voor de uitwerking van een kader voor compensatielocaties.

Doelstelling

Met het project Natuur Compensatielocaties wil de provincie voortgang geven aan de ruimtelijke ontwikkelingen van groot openbaar belang, die stokken omdat de EHS- of boscompensatie niet binnen een redelijke termijn op het betreffende gemeentelijke grondgebied kan worden gerealiseerd. Met het project worden strategische alternatieve compensatielocaties in de regio ontwikkeld. De provincie versnelt het proces, maar initiatiefnemers van ruimtelijke ingrepen blijven verantwoordelijk voor de kosten van de compensatie.

Kernboodschap

Over vier jaar heeft de provincie Utrecht er voor gezorgd dat de ruimtelijke projecten die op dit moment stilliggen wegens gebrek aan compensatiegrond, alsnog zijn uitgevoerd.

Resultaat

In 2009 is er een kader voor compensatielocaties ontwikkeld. Hierin is opgenomen:

- De rol van de provincie;
- Prognose van compensatieverplichtingen per natuurdoeltype en overzicht van geschikte compensatielocaties;
- Kader compensatie: eisen, randvoorwaarden en kansen voor ontwikkeling natuur;
- Planologische procedures;
- Raamwerk voor privaatrechtelijke overeenkomsten tussen initiatiefnemer en bevoegd gezag;
- Organisatiestructuur (incl. verantwoordelijkheden, kosten, procedures).

In 2009 is er een database met geschikte compensatielocaties. Naar verwachting gaat het jaarlijks om 1 tot 5 hectare grond.

In 2011 is de uitvoering van een aantal nader te bepalen compensaties gestart\

Beleidskaders

Het compensatiebeginsel is onderdeel van de “nee, tenzij-afweging”: plannen, projecten en handelingen die wezenlijke kenmerken of waarden van een gebied met een groen contour significant aantasten, zijn alleen mogelijk wanneer sprake is van redenen van groot openbaar belang en wanneer er geen reële alternatieven zijn.

In het Streekplan is voor bepaalde natuur-, bos- en recreatiegebieden het compensatiebeginsel van toepassing verklaard (zie paragraaf 7.12 Streekplan). Wanneer deze gebieden significant worden aangetast door een ruimtelijke ingreep, moet de initiatiefnemer maatregelen treffen om de nadelige effecten zoveel mogelijk te beperken of teniet te doen. Daarnaast is vastgelegd dat de veroorzaker compenserende maatregelen treft door elders nieuwe natuur in te richten.

Aan de compensatie worden verschillende eisen gesteld: gelijkwaardigheid, additionaliteit, nabijheid en gelijktijdigheid. Het Streekplan geeft aan dat compensatie in beginsel in natura moet plaatsvinden en er geen sprake mag zijn van financiële compensatie. Financiële compensatie is alleen aanvaardbaar indien de initiatiefnemer van de ingreep aantoont dat er niet kan worden vastgehouden aan het nabijheidsbeginsel en dat compensatie elders evenmin mogelijk is (zie Handleiding Bestemmingsplannen, p. 94-95). Voor Flora en Faunawetgebieden is financiële compensatie niet mogelijk. In dit project wordt echter alleen voortgang gegeven aan compensatie in natura.

Context

De provincie Utrecht kan twee mogelijke rollen vervullen in het project Natuur Compensatielocaties, een faciliterende rol en een proactieve rol. In de eerste fase van dit project wordt de keuze tussen deze rollen gemaakt. Om GS in staat te stellen een keuze te maken, is een vooronderzoek nodig naar onder andere kosten, mogelijke risico's, voor- en nadelen en gevolgen voor de provinciale organisatie van deze rollen. De twee rollen zijn:

- *Makelaarsrol*: De provincie ontwikkelt een database van geschikte compensatielocaties. Deze is opgezet op basis van de kansen voor natuurontwikkeling die voortkomen uit gebiedsplannen. In deze rol gaat het om een dienst aan de initiatiefnemer.
- *Projectontwikkelaarsrol*: De provincie koopt voorafgaand aan de compensatie gronden aan op één of meerdere locaties. Enerzijds kan de provincie de grond aankopen en vervolgens doorverkopen aan de compenseerder, anderzijds kan de provincie de grond zowel aankopen als inrichten en daarna doorverkopen. Een voordeel van deze rol is dat de provincie grond kan aankopen wanneer kansen zich voordoen. Door proactief te zijn kunnen er grotere gebieden voor (mogelijk) meerdere compensaties worden aangekocht. De kosten van de voorfinanciering worden achteraf verrekend met de inkomsten van de compensaties.

De provincie zal één van deze twee rollen vervullen nadat bij de afdeling Groen (GRN) toetsing heeft plaatsgevonden op alle voorwaarden voor compensatie. Pas als blijkt dat er sprake is van een groot openbaar belang en compensatie niet in of nabij de betreffende gemeente kan plaatsvinden, heeft het project Natuur Compensatielocaties zijn werkveld.

Andere initiatieven

Op initiatief van Stichting Vernieuwing Gelderse Vallei (SVGv) wordt in het reconstructiegebied een compensatiebank voor het reconstructiegebied ontwikkeld. Met dit traject wordt afstemming gezocht zodat de trajecten elkaar kunnen versterken en overlap wordt voorkomen.

Organisatie

Projectteam: Projectleider en medewerkers afdeling PRO en ILG

Achtergrondinformatie intern: Vanuit de afdelingen Groen, Ruimte, ILG en AVV

Achtergrondinformatie extern: SVGv, diverse provincies en gemeenten, Arcadis e.a.

Begroting

Fase 1 Proceskosten ontwikkelen compensatiekader	€ 40.000
Fase 2 Ontwikkelen database compensatielocaties	€ 90.000
Fase 3 Plankosten en voorfinancieringskosten compensaties	€ 170.000
Totaal	€ 300.000

Afweging

Het bestaande beleid – het “nee, tenzij-regime” – is dat de EHS en het bos dat onder de Boswet valt, niet mag worden aangetast. Alleen bij wijze van uitzondering en onder nadrukkelijke randvoorwaarden wordt deze aantasting toch toegestaan. Het ontwikkelen van strategische alternatieve compensatielocaties betekent niet dat er anders met deze “nee, tenzij-afweging” zal worden omgegaan.

Compensatie van Natura 2000-gebieden valt buiten de scope van dit project omdat de compensatie in deze gebieden moet worden gezocht op het niveau van het netwerk van Natura 2000-gebieden, en daarmee in heel Nederland.

3.2 Thematische acties

In het onderstaande schema zijn de concrete thematische acties opgenomen in het RAP. In totaal is er € 250.000 begroot voor de thematische acties. Dit budget wordt naar verwachting hoofdzakelijk besteed aan actie 4 “Grondbeleid” waar een grote slag in professionalisering noodzakelijk is.

Onderwerp	Omschrijving actie	Wanneer gereed	Toelichting
1 Bodemkaart veenweidegebieden	Besluit over beleid ten aanzien van scheuren en ploegen in veenweidegebieden aan de hand van de opgestelde bodemkaart van de veenweidegebieden.	eind 2008	Deze actie loopt door vanuit het MAP streekplan onder verantwoordelijkheid van de afdeling Groen. Ter uitvoering van het amendement van PS is er in 2006 en 2007 een nieuwe gedetailleerde bodemkaart inclusief grondwatertrappenkaart opgesteld. De nieuwe gedetailleerde bodemkaart (1:25.000) is een goed instrument bij onderwerpen als de bodemdaling in veengebieden, de uitvoering van concrete gebiedsprojecten (zoals het plan De Venen) en het nemen van peilbesluiten (in relatie tot verdrogingbestrijding).
2 Windenergie	Het bevorderen van de samenwerking tussen provincie, betrokken gemeenten en marktpartijen bij de realisatie van locaties voor windenergie en uitvoering geven aan afspraken met het Rijk in kader van Mooi Nederland en het Nationaal Plan van Aanpak Windenergie.	2011	Actie loopt door vanuit MAP streekplan. De nog te ontwikkelen Utrechtse projecten maken onderdeel uit van het Nationaal Plan van Aanpak Windenergie. De landelijke BLOW-taakstelling wordt gewijzigd in nieuwe afspraken welke worden ingebed in het Klimaat en Energie akkoord tussen Rijk en Provincies. De bestaande "pijplijn"-projecten blijven bestaan. Aanvullend op deze taakstelling worden medio 2008 afspraken gemaakt voor de realisatie van verhoogde ambities.
3 Lange termijn perspectieven verstedelijking	Het ontwikkelen van ruimtelijke scenario's, om inzicht te krijgen in gebieden die op de langere termijn (na 2015) voor verstedelijking in aanmerking komen. Deze ruimtelijke scenario's zijn ook van belang in het kader van Mooi Nederland (actie waarbij afspraken worden gemaakt voor een duurzame verstedelijking voor de periode 2010-2020).	2008: in kader van NV Utrecht: verdere uitwerking vervolgactiviteiten; overleg met partners, gemeenten en rijk. 2009: Mooi Nederland: afspraken duurzame verstedelijking 2010-2020	Deze actie loopt door vanuit het MAP-streekplan onder verantwoording van de afdeling Ruimte. In NV Utrecht verband wordt gewerkt aan de opstelling van een Ontwikkelingsvisie voor de periode 2015-2030. Deze visie geeft een integrale visie voor de toekomstige samenhangende ontwikkeling van wonen en werken, de groenblauwe opgaven en de bereikbaarheidsvraagstukken in het NV Utrecht gebied. Het grootste discussiepunt binnen de lange termijnagenda is het spanningsveld tussen de groenblauwe kwaliteiten van het gebied en de verstedelijkingsopgave. Dit project is ook opgenomen in het Programma Randstad Urgent.

Onderwerp	Omschrijving actie	Wanneer gereed	Toelichting
4 Grondbeleid	Opstellen Nota Provinciaal Grondbeleid en handreikingen aan bestuur en directie om te kunnen sturen op de inzet van nieuw wettelijk instrumentarium voor grondverwerving en een actievere rol te kunnen spelen bij projecten van integrale gebiedsontwikkeling.	Nota Provinciaal Grondbeleid 2008, overige kennisvermeerdering en handreikingen: 2009-2011	Met de nieuwe Wro (incl. Grexwet) en aanpassing van de Ontheingingwet en de Wet voorkeursrecht gemeenten, krijgt de provincie beschikking over wettelijke instrumenten die ondersteunend werken voor anticiperende aankopen in het kader van gebiedsontwikkeling. Betreft o.m. ontheinging (o.b.v. een provinciaal inpassingsplan), provinciaal voorkeursrecht, kostenverhaal en (regionale) verevening. Vergroting van kennis op het vlak van dit instrumentarium, afstemming van diverse soorten van provinciaal grondbeleid, en eenduidigheid in het opereren van de provincie op de grondmarkt is gewenst. Via een Nota Provinciaal Grondbeleid en meer operationele advisering wordt de sturing op de inzet van dit middel meer transparant en professioneler.
5 Ruimtelijke kwaliteit	Stimuleren van ruimtelijke kwaliteit zowel bij locatiekeuzes als bij inrichtingsvraagstukken voor zowel gemeentelijke als provinciale initiatieven. Het Adviesteam Ruimtelijke Kwaliteit voert, onder voorbehoud van besluitvorming hierover een deel van deze actie uit, deels gekoppeld aan een stimuleringsregeling voor gemeentelijke (beeld-)kwaliteitsplannen.	2009-2011	PS hebben middelen beschikbaar gesteld die tot doel hebben de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren en vooral gemeenten te ondersteunen bij de door hen te maken afwegingen en plannen. Het besluit over de invulling van deze middelen volgt na verwachting medio 2008. Gedacht wordt aan een onafhankelijk Adviesteam Ruimtelijke Kwaliteit, bestaand uit extern ingehuurde expertise. Ook wordt gezocht naar een manier om gemeenten te stimuleren de kwalitatieve afweging meer expliciet te maken. Gedacht wordt aan financiële ondersteuning van gemeenten die kwaliteitsparagrafen en (beeld-)kwaliteitsplannen tijdens hun beleidsvorming ontwikkelen. Na een principebesluit op dit vlak wordt er naar gestreefd e.e.a. begin 2009 operationeel te hebben.
6 Regionale woningbouw	Bedrage aan landelijk onderzoek naar de capaciteit van bestaand stedelijk	2008	In het kader van Mooi Nederland wordt een onderzoek uitgevoerd met als doelstelling: "op (boven)regionale schaal inzichtelijk maken van de indicatieve omvang, aard, kwaliteit en kosten van de mogelijkheden voor het binnen bestaand bebouwd gebied realiseren van de toekomstige verstedelijkingsopgave, gelet op ontwikkelingen en uitgangspunten ten aanzien van verstedelijking, klimaat, bereikbaarheid en noodzaak tot regionale differentiatie. Dit onderzoek levert bouwstenen voor de verstedelijkingsafspraken 2009.

Onderwerp	Omschrijving actie	Wanneer gereed	Toelichting
7 Nieuwe Wet ruimtelijke ordening	Invoeren van nieuwe Wro bij provincie Utrecht met besluitvorming over de Beleidslijn, Uitvoering Beleidslijn en het al dan niet opstellen van een Wro-verordening en organisatie van de interne werkprocessen.	2011	<p>Het vigerende Streekplan is tot stand gekomen onder de huidige WRO. Om het Streekplan Wro-proof te maken, is een Beleidslijn en Uitvoering Beleidslijn nodig. In deze documenten wordt aangegeven hoe PS resp. GS omgaan met de mogelijkheden die de nieuwe Wro hen biedt. Deze documenten worden opgesteld vanuit de gedachte: "decentraal wat kan, centraal wat moet". In de Beleidslijn geven PS aan wat zij in ieder geval als provinciaal belang aanmerken en welke instrumenten zij hiervoor willen inzetten (waaronder bijvoorbeeld verordening, projectbesluit, inpassingsplan).</p> <p>Er is een projectplan invoering nieuwe Wro bij de provincie Utrecht. Dit projectplan heeft betrekking op de periode oktober 2007 - medio 2008. Daarna wordt opnieuw bezien welke activiteiten de invoering van de Wro verder vergt.</p>

4. Begroting

De begroting kent een verdeling van de beschikbare middelen over de verschillende programmaonderdelen. Voor de projecten wordt de begroting meer gedetailleerd uitgewerkt in de projectplannen die door GS worden vastgesteld.

Programma begroting		
1 Projecten		
Thema Binnenstedelijke woon- en werklocaties		
Project 1	Offensief Binnenstedelijke woningbouwlocaties	€ 2 mln.
Project 2	Kwaliteitsimpuls werklocaties	€ 2 mln.
Project 3	Gemeentelijke agenda voor transformatie en her-ontwikkeling	€ 0,7 mln.
Thema De Utrechtse Landschappen		
Project 4	Kwaliteiten nationale en provinciale landschappen	€ 1.5 mln.
Project 5	Natuur compensatielocaties	€ 0.3 mln.
Thema Stad-Land		
Project 6	Stad-Land fietsverbindingen	€ 0.75 mln.
2 Thematische activiteiten		
		€ 0.25 mln.
3 Programmamanagement inclusief communicatie		
		€ 0.5 mln.
Totaal		€ 8 mln.

5. Voortgang en Evaluatie

Bij de uitvoering van het RAP wordt goed zicht te gehouden op de voortgang van de uitvoering. Om aan deze behoefte tegemoet te komen, wordt de voortgang van de uitvoering van het RAP twee keer per jaar in beeld gebracht. Een tussentijdse evaluatie vindt eind 2009 plaats en de eindevaluatie begin 2012. Mogelijk wordt de verdeling van de middelen over de programmaonderdelen naar aanleiding van de monitoring aangepast.

Bij de monitoringsrapportage wordt gebruik gemaakt van het dashboard model om snel inzicht te krijgen in de stand van zaken van diverse ontwikkelingen die tegelijkertijd lopen (gelijk aan autorijden). Daarbij geeft de kleur van rood naar groen een indicatie of er sprake is van een punt van aandacht. Hierbij zijn 6 categorieën benoemd die relevant zijn voor de sturing van het proces en zijn afgeleid van de kaders van projectmatig werken, te weten:

- Doel: Past de activiteit, zoals die nu wordt gerealiseerd, binnen de doelstellingen van het project
- Tijd: Wordt het resultaat behaald binnen de vooraf gestelde doorlooptijd;
- Middelen: Zijn de begrote middelen toereikend voor de realisatie van dit onderdeel;
- Resultaat: Wordt het beoogde resultaat behaald, zoals bij aanvang van het onderdeel vastgesteld;
- Kwaliteit: Voldoet het resultaat aan de kwaliteitseisen, zoals die in het begin zijn gesteld;
- Borging: Wordt het resultaat na oplevering geborgd, of is er het vermoeden dat hier een risico bestaat in de toekomst.

Bijlage 1: Selectie criteria voor RAP projecten uit het streekplan (paragraaf 14.3):

- Het project levert een wezenlijke bijdrage aan de hoofddoelstellingen van ons ruimtelijk beleid.
- Het project levert een bijdrage aan de realisatie van doelstellingen op meerdere beleidsterreinen.
- Het project heeft een hoge kans op een zichtbaar en duidelijk resultaat.
- Het project moet voor 2015 geheel of nagenoeg geheel zijn afgerond.
- Het realiseren van het project vraagt om een nadrukkelijke rol van de provincie en voor deze rol is bij de betrokken partijen ook draagvlak.
- Het project moet het lokale niveau overstijgen of een voorbeeldfunctie vervullen voor meerdere gebieden in de provincie.
- Het project draagt wezenlijk bij aan een verhoging van de ruimtelijke kwaliteit en is maatschappelijk urgent.

In aanvulling op deze criteria is er ook rekening mee gehouden dat de projectenlijst in zijn totaliteit

- Recht doet aan de inhoudelijk ruimtelijke prioriteiten
- recht doet aan de breedte van het streekplan (rood, groen, blauw);

Bijlage 2 Terugblik op MAP-streekplan 2005-2007

Op 19 april 2005 hebben GS het eerste uitvoeringsplan van het streekplan vastgesteld: MAP-streekplan 2005-2007. Hierin staat beschreven op welke wijze de uitvoering en doorwerking van het streekplan voor deze ter hand wordt genomen en aan welke projecten de gereserveerde financiële middelen zouden worden besteed. Het MAP-streekplan 2005-2007 kende 5 strategische uitvoeringsprojecten en 37 acties die uit het streekplan volgde met een totaal budget van 10,5 mln. Het overgrote deel van deze middelen was bestemd voor de strategische uitvoeringsprojecten en € 300.000 voor de acties.

De 5 strategische acties van MAP-streekplan 2005-2007

- 1 Binnenstedelijke woningbouw Utrecht/Amersfoort
- 2 GrootMijdrecht Noord
- 3 Regionaal bedrijventerrein Woerden
- 4 Linschoterwaard
- 5 Grebbelinie

In de tussentijdse evaluatie is reeds geconcludeerd dat het MAP, de realisatie van het streekplan goed heeft aangejaagd en dat continuering gewenst is. De provinciale organisatie is de afgelopen twee jaar aantoonbaar meer op uitvoering gericht dan ten tijde van het opstellen van het MAP-streekplan. Zoals ook in andere projecten, heeft de projectmatige aanpak binnen het actieprogramma tot een duidelijke meerwaarde geleid. Beslisdocumenten zorgden voor transparantie, de afgesproken doorlooptijd dwong tot snelheid en de doelen noodzaakten tot een gestructureerde en gecoördineerde aanpak. In het MAP zijn nieuwe ambtelijke en bestuurlijke rollen in praktijk gebracht in complexe en integrale gebiedsprojecten. Op basis van eerdere voortgangsrapportages en de evaluatie van 9 januari 2007 zijn leerpunten en aanbevelingen benoemd. Deze zijn gebruikt bij het opstellen van het RAP en worden ingezet bij de verdere uitwerking en aanpak van de projecten in het RAP.

Aanbevelingen uit de tussentijdse evaluatie 9 januari 2007

Aanbeveling 1 “Het verdient aanbeveling het onderscheid te handhaven tussen een beperkt aantal grotere strategische projecten en de meer concrete acties die nodig zijn voor de uitvoering.”

In het RAP 2008-2011 is het onderscheid versterkt door een focus te leggen op de grotere strategische projecten. De concrete acties worden enkel gevolgd in de voortgang.

Aanbeveling 2 “Het is zinvol een afweging te maken welke van de vijf bestaande uitvoeringsprojecten ook na 2007 voortgezet moeten worden onder de vlag van het MAP-streekplan. Het is daarbij belangrijk de consequenties van het AVP (programmering landelijk gebied) en eventuele forse extra investeringen in het stedelijk gebied (binnenstedelijke woningbouw) te betrekken. Dit geeft ook ruimte voor enkele nieuwe projecten in het MAP-streekplan II 2008 - 2011. In dat licht zit de meerwaarde van projecten in het MAP-streekplan meer en meer in het overbruggen van het ‘gat’ tussen het (strategische) streekplan zelf en de concrete uitvoering. Continuering van het huidige budget (10,5 miljoen euro) voor de komende periode is dan voldoende.”

In het RAP 2008-2011 zijn geen van de 5 projecten van het eerste actieprogramma opgenomen. Dit omdat de projecten binnen het MAP worden afgerond (Binnenstedelijke woningbouw Utrecht/Amersfoort en Regionaal bedrijventerrein Woerden) of omdat de projecten binnen de AVP geprogrammeerd zijn (Linschoterwaard en Grebbelinie). Groot Mijdrecht Noord is inmiddels een zelfstandig concernproject met bijbehorende middelen. Het is daarmee ook niet meer noodzakelijk dit in het MAP-streekplan op te nemen.

De constatering dat de meerwaarde van een nieuw actieprogramma meer moet komen te liggen op operationaliseren van beleid dan de feitelijke uitvoering, het credo van het MAP, is geïmplementeerd. De gekozen projecten maken juist het verschil door het “gat” tussen beleid en uitvoering te dichten en zijn niet gericht op de fase van de feitelijke uitvoering. Daarin verschilt bijvoorbeeld ook juist het nieuwe project binnenstedelijke woningbouw van het RAP van het woningbouwproject in het MAP.

Waar in het MAP de focus lag op projecten die gemeenten reeds in uitvoering wilde brengen, is nu gekozen ondersteuning te bieden aan projecten die in de pre-projectfase verkeren.

Aanbeveling 3 “ Een deel van de bestaande acties op de Actielijst is in 2007 nog niet afgerond en het ligt voor de hand deze in de nieuwe actielijst op te nemen. De Actielijst kan daarnaast worden aangevuld met nieuwe acties op onderdelen van het streekplan waar de uitvoering een impuls behoeft.

De concrete acties uit het MAP 2005-2007 zijn of afgerond of opgenomen in de verschillende programma- en productbegrotingen van de provincie of lopen door in het RAP. Ook zijn een aantal nieuwe acties toegevoegd aan het RAP.